

КЛАСИФІКАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ «ПОСТКОВІДНОГО СИНДРОМУ»

Заяць М. М.

Львівський національний медичний університет імені Данила

Галицького, м. Львів, Україна

zayatsmarta@gmail.com

Вступ. Пандемія коронавірусу 2019 (COVID-19) спричинила розвиток ще однієї проблеми, а саме поява пацієнтів із залишковими симптомами, що залишаються після захворювання. Оскільки у пацієнтів після COVID-19 розвивається понад 30 різноманітних симптомів, а також новизна такої проблеми диктує необхідність чіткої категоризації наслідків захворювання та формування основ раціональної фармакотерапії не лише гострої фази коронавірусної хвороби, але й наслідків.

Мета дослідження. Опрацювання, порівняння основних доступних дефініцій поняття «постковідного синдрому»

Матеріали та методи. Бібліографічний, семантичний, аналітичний. В якості матеріалів дослідження використано доступні 78 статті та анотації щодо досліджуваної проблеми у ресурсі PubMed станом на 1 жовтня 2022 р.

Основні результати. Коронавірусна хвороба 2019 (англ. coronavirus disease 2019), аббревіатура COVID-19 затверджена як офіційна скорочена назва – інфекційна хвороба, яка вперше виявлена у людини в грудні 2019 року в місті Ухань, Центральний Китай. Хвороба почалася як спалах, що розвинувся у пандемію. Причиною хвороби став коронавірус SARS-CoV-2, циркуляція якого в людській популяції до грудня 2019 року була невідомою. В Україні коронавірусна інфекція Covid-19 (пневмонія нового типу) вперше була діагностована 3 березня 2020 року в Чернівцях, а 13 березня було зафіксовано перший летальний випадок внаслідок коронавірусної інфекції. На 12 жовтня 2022 в Україні налічувалося 5177217 хворих, з них померлих – 109206. Коронавірусна хвороба 2019 (COVID-19) є фундаментальною проблемою для медицини.

У більшості випадків активна фаза коронавірусної хвороби становить 14 днів, але у деяких пацієнтів важча форма хвороби (із госпіталізацією) може тривати до 3-6 тижнів. Важливо відзначити, що у більшості пацієнтів, які перенесли навіть легку форму захворювання окремі симптоми зберігаються навіть до 1 року часу після гострої фази. Тому і виник термін «постковідний синдром». Постковідний синдром, також відомий як синдром після COVID, гострі наслідки COVID-19 (PASC), хронічний синдром COVID (CCS) – це стан, що характеризується тривалими наслідками, що зберігаються і після типового періоду реконвалесценції — коронавірусної хвороби.

Стан після перенесеної COVID-інфекції був внесений до Міжнародного класифікатора хвороб МКХ-10 під кодом U09 як постковідний синдром (post COVID-19 condition) та U09.9 постковідний синдром, неуточнений (post COVID-19 condition, unspecified). Це кодування використовується лише у разі негативного лабораторного аналізу на COVID-19 за умови наявності залишкових симптомів.

У лютому 2020 року ВООЗ класифікувала перебіг COVID-19: 1) легкий – минає приблизно за 1-2 тижні; 2) тяжкий або критичний – від 3 до 6 тижнів.

Важливою складовою класифікації наслідків COVID-19 є визначення часових критеріїв їх виникнення. На основі аналізу даних літературних джерел пропонують за основу однієї із класифікацій постковідного синдрому взяти саме «часові рамки» виникнення симптомів. А саме, симптоми, потенційно пов'язані з інфекцією (виникають до 4–5 тижнів), гострі симптоми після COVID-19 (виникають від 5-го до 12-го тижня), тривалі пост-COVID-симптоми. Симптоми COVID (з 12 по 24 тиждень) і стійкі симптоми після COVID (тривають більше 24 тижнів). Ще одна американська класифікація (Amenta et al. from Baylor College of Medicine, Houston) розподіляє прояви COVID-19 після гострого періоду на три категорії, з яких перші дві не слід розглядати як взаємовиключні: 1) залишкові симптоми, які зберігаються після одужання від гострої інфекції; 2) дисфункція певних органів, яка зберігається після одужання; 3) нові симптоми або синдроми, які розвиваються після первинної безсимптомної або легкої інфекції

Висновки. Незважаючи на те, що більшість пацієнтів перенесли COVID-19 у легкій формі, у 52% залишаються або з'являються нові симптоми, що пов'язані із цим інфекційним захворюванням. Враховуючи різноманіття проявів, а також часові рамки їх виникнення є необхідність у уніфікації класифікації симптоматики постковідних ускладнень. У більшості класифікацій закладено за основу «часові рамки» виникнення симптомів а саме, симптоми, потенційно пов'язані з інфекцією (виникають до 4–5 тижнів), гострі симптоми після COVID-19 (виникають від 5-го до 12-го тижня), тривалі пост-COVID- симптоми.

Ключові слова: COVID-19, «посковідний синдром».